

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra . . . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben.
 Ugyan az előfizetések és a lap székszünetére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1-56 szám
 I. EMELET
 hová a lap azelőlté részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adandók.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek is

Festett önkormányzat.

Pécs, 1895. augusztus 30.

A miniszteri mindenhatóság sugaraiban süt-kérező kormánypart tagjai a függetlenségi és 48-as part hűvel való bizalmas érintkezés közben, ha a szó a közigazgatás tervbe vett államosítása körül forog, azt szokták kérdeni: hát annyira meg vagytok elégedve a közigazgatás mai menetével, hogy azt nem tartjátok szükségesnek megreformálni; annyira ideáltok a mai vármegye rozoga önkormányzata, hogy a tisztújítás látszólagos jogát irtoztok a magyar állam megszilárdítására feláldozni?

A kérdésnek illetéknépen való felállításában a kormánytámogatók roppant nagy raffineriát vélnék feltalálhatni, a melylyel az ellenzékot okvetlenül megfoghatják s nem látják azt a sok rést, melyet okoskodásuk bátyáin önközükkel ütöttek.

Nem, a közjogi ellenzék éppen nem tartja mintaszerűnek mai közigazgatásunkat, hisz éppen neki kell legtöbbet ennek hatalmaskodó, elleneseinkkel pajtáskodó, igazainkat lábball tipró visszaélései alatt szenvednie; a törvényhatóságok önkormányzatáról is tudjuk, hogy az csak festett erősség, bátyái spanyol falból valók, melyek csak arra jók, hogy a vidéki basák- és klikkjeiknek jogtipró üzemeit, önös érdekeiknek a közjó rovására folytatott erkölestelen orgiáit eltakarják a laikus publikum szeméi elől: de ellenezük mégis teljes erőnköböl az államosítást, mert tudjuk, hogy ez is csak hazug ürügy a miniszteri omnipotencia kiterjesztésére s a párthatalomnak minden szabad mozgást elfojtó állandósítására.

Aki azt mondja, hogy választott tisztviselőkkel nem lehet jó közigazgatást berendezni, az vagy téved, vagy hazudik, mert a jó közigazgatás megteremtéséhez nem kell egyéb, mint hogy a kormány ne egy part hatalmi érdekeinek végrehajtó közegéül tekintse magát, hanem legyen a szó nemes értelmében vett országos kormány, mely az egész ország javát tartsa mindig szem előtt, s a polgárok jogait megvédelmezze bárhonnan jövő támadások ellen, bármely politikai párthoz tartozzanak is.

Ha kormányaink ekként fognák fel hivatásukat s ennek megfelelőleg kormányoznák az országot, csakhamar nem lenne okunk a közigazgatás

ászai állapotára panaszkodni, mert a kormánynak a választott tisztviselőkkel szemben is elég törvényes hatalma van, hogy minden visszaélésnek elejét vehesse, de manapság, a mikor minden intézkedésnek csak a párthatalmi érdek képezi az egyedüli rugóját, a kormány szemet huny minden jogtalanságra, elsimit minden botrányt, csak hű szolgálja legyen a párterdeknek az, aki a jogtalanságot elkövette s a botrányt felidézte.

Volt egyszer, nem is olyan nagyon régen, egy belügyminiszterünk, ki igazán az ország és nem part miniszterének vallotta magát, s a ki azt hitte, hogy Magyarországon a belügyminiszter arra való, hogy tisztakezü s a jogrendet tisztelő közigazgatást teremtsen, s nem arra, hogy az idők végtelen végéig mamelukokat liferáljon a képviselőházba; ez a miniszter, Baross Gábor, rövid pár havi belügyminisztersége alatt többet javított a közigazgatás gépezetén, mint elődei azon éveken át rontani képesek voltak, s mi volt az eredmény? Az, hogy Baross siettek elmozdítani arról a helyről, hol az ország javára oly nagy buzgalommal kezelte a sepröt, mert ha tisztító munkáját folytatja, megbukik a kormány, szétzüllik a többség, melynek dusan termő melegágya éppen az a piszok, a melyet Baross eltisztogatni megkezdett.

Ne ámítsák tehát az ország népét azzal, hogy a közigazgatást akarják javítani az államosítással, mert nem egyéb a cél, mint hogy a kormány minden egyes közigazgatási tisztviselőnek közvetlenül tehesse nyakára a kést, ha a polgárok politikai jogait az uralkodó part javára elko-bozni vonakodnék; a ki pedig ezt megteszi s a kormánypartnak buzgó ágense lesz, az akár nyársra huzhatja az általa „közigazgatott“ jámbor népet, még a haja szála sem fog meg-görbülni.

A közigazgatás javításának ilyen biztos kilátásáért bizony vétek volna feláldozni valamit az önkormányzati jogok ama foszlányaiból is, a melyeket a mi „szabadelvű“ kormányaink törvényhatóságainknál még meghagytak.

Mert bizony csak foszlányokat hagytak meg rajtuk s most azok, kik azt a fényes ruházatot megtépták, gunyolódnak a „rongyos“ autonom testületek fölött legjobban. Levágták előbb a vár-

megyének kezét-lábát és most kigyót-bekát kiabálnak rá, hogy nem tud a korszellemmel haladni s az ország javára dolgozni; most már a fejére is áhítóznak.

Mert hát micsoda autonómiaja is van manapság már a mi törvényhatóságainknak? Jogositványaik java részét Tisza Kálmán elkobozta az ő kedves szülőtte, a közigazgatási bizottság javára, a népképviselői elemet a virilisták intézményével felére redukálta s a meghagyott hatáskörben is annyira megkötötte kezeiket, hogy miniszteri engedély nélkül még lélekzetet sem vehetnek.

Ez a „minden lében kanál“-féle miniszteri beavatkozás aztán idő folytán az autonómia teljes elkobzásává fajult. A miniszteri jóváhagyás a törvényhatóságok határozataival szemben csak addig bir jogosultsággal, míg az annak vizsgálatára és ellenőrzésére szorítkozik, vajjon nem sértett-e a törvényhatóság határozatával fennálló törvényt s a törvényes formák megtartásával lett-e hozva az a határozat?

De a mi kormányaink túlmennek a törvény rációja által előirt s a kormányfelügyelet természetéből folyó eme határokon s valóságos gyámokodást gyakorolnak a törvényhatóságok fölött, s ebben annyira mennek, hogy képesek megtagadni a jóváhagyást törvényhatósági építkezésektől csupán azért, mert az a „vidéki“ — tehát miniszteri felfogás szerint ostoba — építész a tervben nem oda tette az ajtót, a hol azt a helyi viszonyokat nem ismerő, de a tudományt kanállal evett miniszteri szakértő helyén valónak találta.

Jelenleg dicsőségesen uralkodó belügyminiszterünk, ez a közigazgatási csodagyerek, meg már nem csak a jóváhagyást tagadja meg egyes törvényhatósági határozatoktól, hanem mindjárt maga hozza meg az ellenkező határozatokat, s a törvényhatóságnak nincs más dolga, mint elfogadni a miniszteri határozatot.

Hogy aztán teljes legyen a harmonia, ráir a vármegyékre, hogy kiket választassanak meg községi jegyzőknek. Nagyon jól van tisztelt belügyminiszter ur, legalább megkiméli magát is, a törvényhozást is az államosítási törvény megalkotásával járó hevületektől: meghagyja a törvényhatóságoknál a választási jogot, de leküldi előre

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Az okos királykisasszony.

— Catulle Mendés. —

Fiatal legények, fiatal leányok, a jó Isten mentesen benneteket a nagy okosságtól!

Szeressetek! Szeressetek! Szeressetek!

És siessetek, hogy ne veszítetek egy pillanatot se, mert gyorsan repül az idő s véle száll az elmúlt pillanat, a tavasz, a nyár . . . Ha akkor nem eszeditek a rózsát, amikor virul, úgy járhattok majd, mint járt hajdan, a tündérek korában, Bagdad közelében, egy királyságban, a király legkisebbik leánya:

A szép, ki vágyott,
 A szép, ki nem mert
 Rózsát tépni
 A kék mezőn . . .

Dal is van róla, de nem tudok belőle ennél többet.

De tudom és elmesélem, hogy járt a Bagdad közelében levő királyság királykisasszonya, aki nagyon okos volt.

I.

Az nap, hogy tizenöt esztendő lett, a folyó partján sétálgatván, egy mezőre ért, amely olyan szép volt és olyan csudálatos, hogy soha annál bájosabb mezőt nem látott. Szinte akkora volt, mint a

világ és egészü páseit borította és lángoló piros rózsák virultak rajta és ezek a rózsák gyönyörűen ragyogtak és olyan illatos volt ott a levegő, mintha a paradicsomból ringatott volna le a szellő oda ambra-felhőket.

Mialatt a királykisasszony csak úgy ámul e gyönyörűségek láttára:

— Isten hozott téged, ki tizenöt esztendő vagy! — szólalt meg egy hang olyan dallamosan, akárha a búlból madár énekelt volna.

Csöpp kis teremtes volt az, aki így szólott egy bokor lombjai közül, gyémántkorona volt a fején, aranyos fürtjei brokát palástjára omlottak. Tündér volt, persze hogy tündér.

A tündér mosolyogva, így folytatta:

— Ime hát abban a korban vagy, hogy nyitva előttem a kék mező s csak itt nyílnak azok a virágok, amelyeket szedni érdemes. Isten hozott, királykisasszony! De lennél bár egy favágó és egy mosóné leánya, csakugy nyitva állana előttem ez az út, mert hisz tizenöt esztendő vagy ma, a hajnali pacsirtaszó óta. Isten hozott! Gyere bátran, ne félj, hogy rád szólnak, szedjed a rózsákat, kös csokrot belőlük, hogy illatos legyen tőle egész életed, mert tudod e, hogy hívják igazi nevükön ezeket a rózsákat? . . . Gyöngédség, Csók, Mosoly és azok a félig nyílt, apró virágok, akik megbujva huzódnak az azuros lombok alá, azok az első szerelem Pirjai.

Képzeltetek, hogy örvendett a királykisasszony!

Ezekből a csudálatos rózsákból ő már most

szedhet és vihet, amennyit neki tetszik! Szépen megköszönve a jó tündér sziveségét, ünfeledten futott a lángolva viruló virágok felé és szedni akart belőlük, amidőn . . .

II.

. . . amidőn egy undok törpe, kopasz fejű, ós szakállu csöpp vénység állott eléje s mankójára támaszkodva, köhécselve, köpködve így bosszút:

— Hej, hej! Hát már az a divat ma, hogy a fiatal kisasszonyok csak úgy egyedül kóborognak a mezőkön? Hát már nem akad a palotában semmi dolga a királykisasszonynak? Kotnyeles cselédekre ki ügyel? A fehér gunyákat ki szedi rendbe az almáriomokban? A kamarában ki rakja polcra a befőttes üvegeket? . . . Fogadok, hogy esse ágába se jutott ma még a kisasszonynak utánanézni, nem felett-e le a zsinór az édes apa királyi palástjáról, vagy hogy nem akad-e stoppolni való a kis trónörökös harisnyasarkán? . . . Az ám, jobb lesz rám hallgatni és szépen hazasétálni. A helyett, hogy itt eszket a szédítő szagu virágokat szedjük, csinosabb lesz ügyelni, nehogy a kukták megiszogassák a mártásba való bort!

— De, bocsánatot kérek, a jó tündér megengette nekem . . .

— Tudja is a jó tündér, hogy mit csinál! Bosszeg adna ő gyönyörű tanácsokat. Tessék eszennel tudomásul venni, hogy a kék mező rózsái a világot sem azok ám, amiknek látszanak. Ugy messziről megkivánja őket az ember, annyi bizonyos; de csak tessék hozzányulni, tudom istenem odapörköli az ujjait! Mert

a megválasztandók listáját, melyet a választóknak szabad lesz egyhangu felkiáltással szentesíteni, hiszen mások szóba sem jöhetnek, mert a kandidáló bizottságban a főispáné a döntő szó.

Igy aztán a kecske is jóllakik, meg a káposzta is megmarad, Perczel Dezső neve pedig a késő századokig meg lesz örököltve, mert ő találta fel a fából való vaskarikát!

H i r e k.

Pécs, 1895. augusztus hó 30.

— **(Városi közgyűlés.)** Rendkívüli közgyűlésre hívják össze bőtfőre, vagy keddre a városi bizottsági tagokat, hogy döntsenek a fogyasztási adók megváltása ügyében. A pénzügyigazgatóság és a város kiküldöttei közt a tárgyalások már befejezést nyertek, melynek eredménye, hogy a kincstár engedett valamit az eredeti követeléséből, a város meg valamivel többet ajánlott. A kincstár képviselői hajlandók évi 210.000 frtért bérbe adni az összes fogyasztási adókat; ezzel szemben a város képviselői 204.521 frt 42 krt ajánlottak meg. Mivel mindkét részről elmentek a nekik megengedett legszűkebb határig, a közgyűlésen áll, vajjon kiveszi-e bérbe a kincstár által követelt összegért a fogyasztási adókat, vagy pedig árverésre hagyja kerülni?

— **(Az egyházmegye köréből.)** Rómeisz Ferenc kis-szeminariumi lelkiigazgatót és tanító képezési hitoktatót nádasdi plebánossá; Hradek Károly pécs-belvárosi káplánt kis szeminariumi lelkiigazgatóvá; Kozáry Gyula dr. hitoktatót belvárosi káplánná; Vörös Nándor felsőiregi segédlelkészt az ujonnan szervezett negyedik karkápláni (praebendatus) állásra nevezte ki a megyés püspök.

— **(A magyar mérnök és építészeti egyesület tagjai Pécsen.)** Zágrábi tudósítónk táviratozza, hogy ma várják a fővárosi mérnök és építészeti egyesület tagjait, kik két napig fognak a horvát fővárosban időzni s onnan Fiuméba utaznak, hol a kikötő új építkezéseit veszik szemügyre. A kiránduló társaság tagjai közül többen városunkat is felkeresik s a városunk büszkeségét képező újszínházi épületről szóló szakavatott kritikájukat már előre érdeklődéssel várjuk. Nem tudjuk, hogy vajjon kaptak-e városunktól is meghívást, de ezt elmulasztani most, mikor két izben is környékünkön haladnak el, tapintatlanság lenne és a színház építő bizottság prestige is megkívánja, hogy e véletlen alkalmat el ne mulasztassa.

— **(Jegyzők gyűlése.)** A baranyamegyei községi és körjegyzők egylete szeptember hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor Pécsen, Baranyavármegye házában nagytársaságban évi rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: 1. Egyleti pénztáros a megjelent tagoktól a nyugdíjhátralékokat szedi be. 2. Elnöki jelentés. 3. Az egyesület 1894. évi pénztári számadásának tárgyalása, megvizsgálása és a felmentés iránti határozat. 4. Az egyesület 1895. évi költségelvényének megállapítása. 5. Olaszi Gábor egyleti I. jegyző és orsz. közp. egyleti aljegyző és Marossy Ignác helesfai körjegyzők mint a központi egyesület mult évben Budapesten tartott közgyűlésére felküldött képviselők eljárásáról benyújtott jelentés előterjesztése. 6. A tetemes egyleti tagsági díj hátralékok apasztása iránti módoszatok megállapítása és

iszonyu tűzből vannak ezek a virágok és keservesen megbánja, aki közéjük markol. Megmondom én az igazi nevüket: Keserűség, Kétségbeesés, Köny és még legkevésbé fájdalmasak az elveszett boldogság emlékei.

III.

Képzeltetek, mekkora zavarban volt a királykisasszony.

Mit higgyen most már? A tündér mondta igazat, vagy a törpe? Annak kell-e engedelmessé válnia, vagy emennek?

Oh milyen gyönyörűek voltak azok a virágok ott a kék mezőn! De hátha csakugyan olyan veszedelmesek, mint amilyen szépek?!

Nem tudta, mire határozza magát, hát szépen hazafelé indult, hogy majd megfontolja a dolgot, tanácsot kér a dajkájától, szóval, hogy majd megfontolkozik.

Vége is mit kockáztat ezzel? . . . Holnap is ráér, holnapután se lesz késő, hogy csokrot szedjen majd. Az égszínű kék mezőn a lángoló rózsák virulni fognak holnap is, holnapután is.

IV.

Sok nap elmúlt. A királykisasszony egyre csak gondolkodott. Sokért nem adta volna, ha kínai vázait és japáni csészéit teli szedhette volna Gyöngéd-séggel, Csókkal, Mosolylyal és főként az első szerelem Pirjaival, mindazokkal a szépséges virágokkal, melyeknek szedését megengedte neki a brokát palástu jó tündér. De félt, nagyon félt, hogy porrá égeti az ujjait, félt, hogy Keserűséget, Kétségbeesést, Könyet

Olaszi Gábor egyleti jegyző ez iránt benyújtott indítványa tárgyalása. 7. Olaszi Gábor egyleti I. jegyző következő indítványának tárgyalása: a „Községi Közlöny“ jegyzői szaklap erkölcsi és anyagi pártolása. 8. Hegedűs János torontálvármegyei jegyző „Közigazgatási Törvénytar“ című és alispán ur ő nagysága által ajánlott műve. 9. A mult évi közgyűlés 16 pontjában tárgyalásra kiadott indítvány fölötti határozathozatal (Czupó Ede indítványa.) 10. Az egyleti tagok közé leendő fölvetel iránt beadott kérelmek fölötti intézkedés. 11. A magyarországi községi körjegyzők orsz. központi egyesületének elnöksége megkeresése értelmében szükséges intézkedések megtétele. 12. Az országos központi egylet 1895. évben tartandó közgyűlésére kiküldötteknek megválasztása. 13. A kéményseprő iparról szóló megyei szabályrendelet 3. §-ának módosítása iránt teendő intézkedések. 14. Az ebtartási szabályrendelet 1. §-ának mikénti értelmezése fölötti eszmecsere. 15. Dr. Lipcsey Ádám szerkesztő ur express levele. 16. Az egyleti pénztár időközönként váratlanul leendő rovancozlása iránti indítvány. 17. A községekről szóló törvényjavaslat előadói tervezetéhez hozzászólás. 18. A segédjegyzők helyzetének indítványozott megbeszélése. 19. Horváth Gyula m. évi 24. sz. indítványának visszavonása iránti jelentés. 20. A közgyűlést 24 órával megelőzőleg az elnökséghez beérkező indítványok tárgyalása.

— **(Magyar püspökök Rómában.)** Róma egyházi köreiből fényes ünnepélyre készülnek mert jövő évi január 19-én lesz ötven éve, hogy XIII. Leo pápa az akkori XVI. Gergely által Peruggia érsekévé neveztetett ki. Ez alkalommal minden ország püspöki kara képviselteti magát s a napokban szólítja fel eziránt a szervező bizottság az összes hazai püspököket. Valószínűleg többen fognak a magas klérus tagjai közül Rómába utazni, bár a párizsi „Peuple“ értesülése szerint, az agg pápa nem barátja az ünnepeltetésnek s nem szívesen zavartatja csendes magányát. A zárandokok fogadása is többször igen kimerítette gyenge szervezetét, miért is orvosai az erősebb izgalmak elkerülését javasolták.

— **(A mohácsi csata évfordulója.)** A gyászos emlékü mohácsi csata évfordulója alkalmából kegyeletos ünnepély folyt le tegnap Mohácson. A lakosság minden rétege tömegesen rándult ki Magyarországon egykori kálváriájára, a csatamezőre, hogy az ott tartandó fényes istentiszteleten részt veendő, az elhunyt hősök iránti kegyelet adóját lerója. Valóban lélekemelő volt látni, mint sereglett a lakosság minden osztálya, magyar, német, horvát, szerb egyaránt, hogy hazafias érzületének kifejezését adjon. Szabad ég alatt, gyönyörű verőfényes időben folyt le az ünnepély. Az istentisztelet fél 7 órakor a csatamezőn épült kápolnában vette kezdetét. Nyolc órakor Erdélyi Károly káplán lépett a mezőn felállított székre és horvát nyelven ismertette a nap jelentőségét. Szívhez szóló szavaival intette az egybegyűlt horvátokat, hogy hazájukhoz hűek maradjanak, mert nincs szebb az igazi hazafiságnál. Erdélyi után Jovics drávászeki kapucinus zárdafőnök beszélt németül háromnegyed óráig. A tisztelendő atyán meglátszott, hogy Strossmayer püspök iskolájából került ki. Szónoklatából nem igen löveltek ki a hazafiság sugarai; beszélt mindenről, csak arról nem, amiről kellett volna. Hiába vártuk, hogy majd említést tesz az elhunytakról, beszélni fog a hazaszeretetről, bizony mindez elmaradt. De pótolta e mulasztást Lipovics Laurus, mohácsi zárdafőnök, ki hazafias szellemű,

és az elveszett boldogság emlékeit hozza haza a kék mezőről.

Elmult egy esztendő, utána a többi.

Meghalt a királykisasszony édesapja és a trónörökös lett királylyá.

Reggeltől estig nyugtalan volt a királykisasszony, busult, helyét nem lelte sehol. Nem akart férjhez menni. Szegény királykisasszony nem tudta magát elhatározni, mert hát így is keserves az, meg amugy is. Hányszor ott könyökölt a kastély ablakában és kitérte karjait a folyó mentén, a kék mező felé.

Hej de a szürke szakállu törpe szavait nem tudta feledni. Ügyelt a kotnyeles cselédekre, a fehér gunyákat gondosan rendbe rakosgatta az almáriomokban és a kamarában ő szedte sorba a polcon a befőttes üvegeket.

De végre is egy forró nyári reggel zokogva tört ki, hogy nem, így nem tud élni tovább.

Hirtelen elhatározta magát és történiék bármilyen, lemegy a kék mezőre és megkövi azt a gyönyörű, azt a veszedelmes csokrot.

Nekiindult egyedül a folyó partján.

V.

Valami nyugtalanította: hátha elhervadtak már a lángoló szép virágok?

Csakhamar meggyőződhetett róla, hogy nem. — ott virult a mező, amely olyan szép és olyan csodálatos, hogy soha annál bájosabb mezőt! . . . Szinte akkora, mint a világ és égszínű pázsit borítja

remek magyar beszédben ismertette a hazafiság fogalmát. „Itt — ugymond, — hol apáink vöröket ontották, tegyük a mai szent napon fogadalmat, hogy hazánkat, az ezer éven keresztül viszályokkal megküzdött drága magyar hazát szeretni, azért élni-halni fogunk. Mert hisz e haza földjén születünk, itt ringatott anyánk bölcsőjében. Valóban megérdemli e haza, melyről a költő a lelkesedés mámorában azt mondja: „Ha a föld isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta“, hogy mindnyájan szeressük. Szeressük áldott lelkű jó királyunkat, a legnemesebb fejedelmet, mert az ő atyai gondoskodása reánk, magyarokra rang és osztálykülönbség nélkül terjed ki.“ Beszéde további folyamán figyelmeztette a hívőket, hogy a már megalkotott törvényeket tiszteljék. A beszéd a hallgatóságra kitűnő hatást gyakorolt. Még egy imát mondtak az elhunyt hősök lelkiüdvéért és a közönség távozott a „hős vértől pirosult gyásztér“-ről. Este 8 órakor társasvacsora volt az olvasó körben, melyen sokan voltak jelen. Az első tószót — és mondhatjuk a legszebbet — Csáki István református segédlelkész tartotta. Megemlékezve az elhunytakról, a hazafiság lángja szításának egyik eszközére, az olvasó körre emelte poharát. Utána Erdődy Gyula körelnök és Toldy Ignác alelnök beszétek még. Utóbbi arra az egyetértésre üritette poharát, mely a mohácsi szerb, horvát és magyar polgárok között létezik. A társaság a cigány hazafias nótái mellett éjfélig maradt együtt.

— **(Hymen.)** Vidák Béla baranyavári körjegyző eljegyezte kisgeszényi özv. Szabó Gyuláné leányát, Margitot.

— **(Éjjeli verekedés.)** Szép harcnak volt az elmúlt éjjel színhelye a budai-vámház környéke. Néhány magyar és német ajku falusi atyafi haladt kifelé a városból, hogy a holdvilágos estén, szép hűben haza térjenek falujukba. Majd erről, majd másról beszélgettek a magyarok, a mibe természetesen a jó német sógorok is bele beszéltek. A beavatkozásból szóvita, majd verekedés keletkezett, a melynek a városból jött rendőrök vetettek véget.

— **(Meggyulladt függönyök.)** Majd hogy komoly következménye lett tegnap este egy cseléd vigyázatlanságának. Haslinger József Árpád-utcában lakó hivatalnok neje estefelé a szobába küldte egy gyertyával cselédjét, hogy a vacsora időjeven, terítse fel az asztalt, mit ez el is végzett, de az égő gyertyát a szobában hagyta, még pedig az ablakdeszkára helyezve. Az asszony és leány a főzéssel foglalatostkodtak, mikor Haslinger József hazajött és mindjárt belépése alkalmával penetráns szagról panaszkodott, mint a mely valami égő tárgytól származik. Mikor a szobába benyitnak, félig elhamvadott állapotban találják a függönyöket s az ágytakaró is már tüzet fogott. A sikoltásra elősiető szomszédok segítségével a tüzet hamarosan eloltották, melyről a konyhában dolgozó nőknek — miután az ajtón nincsenek ablaküvegek — nem is lehetett tudomása. A kár körülbelül 30-40 forint

— **(Harapós ember.)** Vince István helybeli illetőségű napszámos három társával együtt egy zongorát szállított a József-utca. Ő már tapasztalt ember a zongorák ügyes beburkolása és kicsomagolása terén s azért rossz néven vette Vég János nevű társától, hogy szüntelen akadékoskodott s kezdő léte mire mindent jobban akart tudni nálánál. A szóvítából, mint ilyen alkalmakkor rendszeren, csunya verekedés származott, de a robusztus Vince egy hatalmas ökölütéssel földre terítette ellenfelét. Ez elvakulva a düh-

és lángoló piros rózsák virulnak rajta és ezek a rózsák gyönyörűen ragyognak és olyan illatos ott a levegő, mintha a Paradicsomból ringatna le a szellő oda ámbra felhőket.

Örömtől dagadó szívvel, vágyaitól lihegve, futni kezdett a királykisasszony . . .

— Állj meg, állj meg, királykisasszony! szólott reá a jó tündér, akinek gyémánt korona volt a fején. És aranyos fűrtjei brokát palástjára hullottak. — Már te többé nem léphetsz a kék mezőre, ahol azok a virágok nyilának, amelyeket szedni érdemes. És lennél bár a leghatalmasabb uralkodó és a csillagok királynőjének a leánya, nem léssen többé utad ide, mert hisz oly régen mult az a reggel, amikor tizenöt esztendő lettél a hajnali pacsirtaszóra. Hej, hej! Nézd csak meg magad, kérlek, a folyóban!

A királykisasszony a folyó tükre fölé hajolt és látta, hogy szürke a haja és szemei fonyadtak, mint a halott buzavirág.

— Isten veled, te, aki ötven esztendő vagy!

— szólott bucsuzól a jó tündér, sirva. És akkor lerogyott a királykisasszony a kövekre, ott, a folyó partján, a kék mező sővénye alatt és zokogott — és keservesen sirt, hogy ő volt

A szép, ki vágyott.

A szép, ki nem mert

Rózsát tépni

A kék mezőn.

től tápáskodott fel a földről s mint kiéhezett tigris rohant ellenfelére. Egy ideig a földön henteregtek s mire a jajveszékő Vince kiáltására másik két munkás is odaszaladt, hogy őket elválassza. Vince füle már cafrangokban lógott alá s csak gyenge bőrdarab tartotta rendes helyén. A kannibál Vég János szeretlen dühében szerencsétlen társának egyik fülét harapta le s ezzel nővérének is egyfülű férjet adott vissza, mert áldozatával sógorsági viszonyban áll. A feljelentés nem maradhat el.

— **(Mennyi volt Jakabffy összes vagyona?)** Az öngyilkos Jakabffy lakásán történt házkutatás alkalmával összes készpénz vagyonát 20 azaz húsz krajcárban állapították meg. Ennyit találtak a mellényzsebében, de bár mindent tüvő tettek, egy árva fityinggel sem találtak többet, hanem szivarszิปkák és csibukokban gyönyörű szép példányokra akadtak, melyek értéke körül 10,000 forint.

— **(Tífusz Fiumében.)** Fiuméből írják, hogy ott a tífusz járványszerűen lépett fel s a lakosság körében nagy pánik uralkodik, mivel a kór esetek többnyire halállal végződnek. F. hó 26—27 é. 30 újabb megbetegedés történt. A hatóság a legmesszebb menő óvintézkedéseket foganatosította, a fertőzött közutakat zár alá helyeztettek és a dezinficiálás szigorú orvosrendőri felügyelet alatt történik.

— **(Megoldás.)** Ma érkezett meg a kultusz-miniszter döntése abban az ügyben, hogy a nem régiben kölcsönösen áthelyezett Laubhaimer Róbert pécsi és Embert János ungvári segédtanfelügyelő jelenlegi állásukon megmaradjanak, a miért mindkét részről megmozgattak minden megmozgathatót, csak hogy az áthelyezés ne effektuáltsáék. sőt Laubhaimer érdekében úgy a megyei, mint a városi közigazgatási bizottság is felírt a miniszterhez. A vitás kérdés a következő megoldást nyert: Embert János segédtanfelügyelő Pécsre jön és helyére Schaller Flóris segédtanfelügyelő megy. Embert azért nem lehetett Szegzárdra helyezni, mert ott Tihanyi volt ungvári tanfelügyelő, előbbi főnöke van, a kit éppen a kettőjük közt keletkezett affair miatt helyeztek volt Szegzárdra még az év elején; így aztán Schaller helyére Laubhaimer Róbert küldetett, kinek legalább meg van az a vigasztalása, hogy nem messzire megy tőlünk.

— **(A kassádi halottkém)** a következő érdekes halotti bizonyítványt állította ki: 1. A meghalt vezeték s keresz, illetőleg mellékeve és családi állapota — Stervitz Juli; 2. A meghalt állása vagy foglalkozása — asszony; 3. Lakása 56 éves; 4. Születés helye — nagyanya; 5. Kora — r. kath; 6. Vallása — Kássád; 7. A halál oka — fejsze; 8. A kór neve — nincs; 9. A gyógykezelő orvos neve — d. u. 3/9 óra; 10. A halál napja és órája — Gross Károly; 11. Az idő melyben a halott eltemetendő — 1895. július 30. 9 óra a falu melletti temetőbe; 12. Észrevétel — különben a halott egészséges. — Kelt Kássád 30. július 1895. Kópetzky János rk. halot gémp.

— **(Béka a posztkiszliben.)** Nem Csomórék posztkiszlijéről van szó, hanem egyik sziget-külvárosi pirosra festett levélgyűjtő szekrényről, melybe bizonyosan valami pajkos suhancok egy valóságos eleven békát dobtak. Ma reggel kiüríti az ezzel megbízott postaszolga ennek tartalmát a magával hozott bőr-tartányba, hátára veszi és ballag a hivatal felé. A városház előtt azonban a béka kuruttyoini kezdett, úgy, hogy a megijedt postaszolga teljes erejével utásnak eredt, azt gondolva, hogy ördögöt cipel a hátán. A hivatalban aztán kiugrott a jó torku béka.

— **(Mikor ebédeljünk?)** Az egységes ebédlő behozatala — már azokra nézve, kiknek van mit a levesbe aprítaniok — már többször képezte polemia tárgyát, de mindaddig, míg egységes hivatalos és iskolaidő nem állapítatik meg, bajos lenne közös szokást elérni. E téren mindig a franciák voltak az uttörők, mint a divatos szokások felézetője. A XVI. században reggel 8 órakor ebédelték, majd délután 4 órakor. Nálunk még néhány évtizeddel ezelőtt is bevett szokás volt a 12 órai étkezés, de a nagyobb városokban lassankint ez időpont mind későbbre esett s a fővárosban például a lakosság zöme délután 1—2 óra között étkezik. Nagyurak rendszeren délután 4—5 óra között ebédelnek, ez a bon tonhoz tartozik. Különböleg egész igazán volt annak a filozofusnak, ki arra a kérdésre, hogy melyik nap melyik órája legalkalmasabb az étkezésre, következőképpen felelt: „A gazdagoknak az az időpont, mikor gyomruk rendben van s éhesek, a szegényeknek pedig, mikor van mit enniök.“

— **(Megszökött bakfis)** Senki se nézte volna ki a kis Mariuskából, hogy már a szerelem magas iskolájában is otthon érzi magát; az utcán oly szendén lépdegelt, pirulva sütötte le szemét az avatlan férfi tekintetekre, alig egy hónapja még rövid szoknyában járt s ime az ártatlan bakfis megszökött a szülői házból — egy cirkuszi clownnal. A. Mariska még be sem töltötte egészen tizenhatodik életévét, becézett egyetlen gyermeke tisztas szü-

lőinek s mint most utólag kiderül, már kezdettől fogva viszonyt tartott fenn a házban lakó clownnal, ki a legszebb salto mortaléket mutatta be a cirkuszban, de még maga is fiatal gyerek, alig 20 éves. A legjobb a dologban, hogy a művész ur a társulatot is fakednél hagyta s Isten tudja merre élveszik most a szökevények a mézesbetak idylli magányát. A megzomorodott szülők feltűnés nélkül kutatnak elveszett leányuk után, de tükön bokron át senki se tudja, merre vitte őket a szerelem. Majd csak visszajön a kis Mariiska s előleki majd néha a Kornevilli harangokból:

A mig utaztam
Soh'sem haboztam
Én semmi rosszban
De megjövök!

— **(A goromba cseléd.)** Reazelő Treszka, egy jól konzervált „dézshölgy“ soh'sem volt szolgálati helyével megelégedve; hol a ténsurral, hol a ténsasszonnyal, hol pedig az ifurral perlekedik, a minek majd minden esetben az a vége, hogy felmondanak neki.

Legutóbb Málénál szolgált, hol azonban igazán emberére talált a házsártos Reszelő Terka.

Ebéd alatt történt, mikor is Treszka az ótelt hordta fel. Már a kochot találta a szakácsné, mit is Treszka tálcára téve az ebédlőbe szándékozott vinni. Ép midőn az ajtóba ért, elvágta a torony formájú felfúj kását, hogy mint egy sárga tócsa terült el a parketten.

— Azt az ügyetlen mivoltodat — fakad ki Máléné ő nagysága — ha oda vágta nyald fel!

— Nyalja fel maga a ténsasszony, ha úgy tesz — kontráz a nyeltes cseléd. De már erre Málé ur is ott termett, s egy kis „helybenhagyással“ az utcára tette ki Reszelő Treszkát.

Treszka a rendőrségnek keresett orvoslátot a rajta elkövetett sérelmekért, (?) de ott felvilágosították, hogy jobb lesz hallgasson, mert még mást is kaphat a kődobáson kívül.

— **(Gigerli tragédia)** Van e valaki Pécsen, ki őt nem ismeri. A blazirt Friczit, az ellenállhatatlan nocsábitót, kinek az arcán mindig van néhány flastrom, piros szegfü a gomblyukában és főképpen lapos guta az erszényében. A chic, az elegancia és a blazirt társalgás elévülhetetlen érdemeit viltak ki számára a gyengéd nemnél s mikor a ferencrendiek utcáján kecsesen végiglejtve, kontyot és vörös bluzt pillantott meg az egyik ablakban, a haditerv rögtön átcaikázott agyán, leghódítóbb pozitúrába vágta magát és az ellenállhatatlan sóhajok egyikét röpitette az ismeretlen angyal felé, melyek az érdekesség varázsát kölcsönzik a gyengéd szívek előtt. A konty tulajdonosnője azonban — mellesleg megjegyezve, egy Pestről mostanában lejtött hivatalnok neje — érzéketlen maradt a bájtekinetek ellenében, sőt bosszusan csapta be az ablakot Frici azonban nem szokott mindjárt az első ostrom után retirálni, az esti szürkület is a flaszteron találta s ha a piros bluz az ablaknál mutatkozott, fájdalmasan nyögdécselt:

— Ah nagysád, ah szívem fájdalmai, gyógyír után esd . . .

Frici, Frici! Vége a pompás nyári ruhának, a szabókonto betelt, kellett ez neked! Különös formájú edényből valami meleg eső permtezett alá az ablakból, még pedig igen gyanus tartalmu lehetett, mert Frici nagyokat tüszentett s orrát fitoritva, prüszkölte ment tovább. Ha megsárgult ruhájára nézett, még a szomszéd utcáskaron is fülébe csengtek a végzetes vörös bluz bucsuszavai:

— Kedves egészségére, mielőbbi vizontlátásra!

Frici ma különködésével tüntet. Az új porcellán nyáriruha helyett bélelt téli öltözetben tüntet a kánikulai hőség ellen.

— Milyen érdekes ember, minő szellemesség! — suttogják hölgyismerősei, de a ferencrendiek utcájában nem mutatta be Frici az új divatot.

TÁVIRATOK.

— **Szenzációs letartóztatás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az „Olvasd“ sajtóperéből eléggé ismeretes Takács Zoltán dr. ügyvéd bástya-utcai lakásában a fővárosi rendőrség kiküldöttjei tegnap este 8 óra tájban házkutatást tartottak, melynek során oly kompromittáló adatok birtokába jutottak, hogy nevezett ügyvédet letartóztatták. Erős a gyanu, hogy a leszámítoló banknál még 1893-ban történt 50.000 forintos lopásban része van, és hogy a Berecz testvérek letartóztatása után hiányzó 21.000 frt holletéről tudomása van. Az éjszakát Takács ügyvéd már a rendőrség külön zárkájában töltötte. Ma reggel azután a rendőrség Takácsot vallatás alá vette, mely délig tartott. Délfelé megjelent édes anyja a híressé vált Kovács Eteklával, a ki a következő levelet hozta: „Kedves Pajtás! Édes anyád kérdezteti, hogy kit választol ügyvédedül,

Polónyit, vagy Visontait? Izend meg nekünk és ne csüggedj, hiszen ártatlan vagy. Tisztelünk és csókolunk Kovács Eteika.“ Takács mindent me-reven tagadott; de rendkívül megtört, midőn a hosszas faggatás alatt Bérczy kapitány azt mondotta: „Ha ön nem vall, majd vall az anyja.“ Ekkor Takács töredelmesen bevallotta bűnrészes-ségét. Érdekes, hogy Takács édes anyjának egy barátját mondotta feljelentőnek, a ki a napokban többször pénzt kért Takácstól, de nem kapott.

— **A bányakerületi ev. egyház közgyűlése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A tegnapelőtt megnyílt közgyűlés ma is folytatódott a fővárosban, melyen Sárkány püspök és Fabiny Teofil elnökölték. A közjogi bizottság hosszabb előre bocsátott megokolással következő indítványt tette: Mondja ki az egyházkerület, hogy hivatalból megsemmisíti a turóci egyházme-gye határozatát. Továbbá, hogy az egyházkerület jogaihoz, melyek a törvényben biztosítvák, ragassz-kodik és engedelmességet követel. Az engedel-messég megtagadását a zsinati törvény értelmében egyházi vétségnek minősíti és így az egyházi vét-ség elkövetésével a határozatot kihirdető elnöksé-get vádolja. Ennek következtében Mudrony Pál és Horváth József esperes ellen elrendeli az egyház-kerületi törvényszék összehívását; a püspököt pedig utasítja, hogy ügyészt rendeljen ki és az egyház-kerületi törvényszéket rövid idő alatt hívja össze. Az indítványt Szeberényi egyetlen ellenző sza-vazata ellenében elfogadták.

Művészet, irodalom.

Jókai Mór a „Nagyvilág körül“ című disz-műről. Mikor az Egyetértés kiadóhivatala ennek a diszműnek magyar kiadását rendezte, tudta, hogy a mű szépsége mindenesetre általános rokonszenvvel fog találkozni, de oly fényes sikerről, a minőt e munka alig három hónap alatt elért, még álmodni sem merészkedett. Azóta a „Röptében a nagyvilág körül“ meghódította Magyarország egész művelt kö-zönségét s már eddig is annyi példányban forog közkézen, a mennyit Magyarországon elhelyezni a legtapasztaltabb szakemberek is egyáltalán lehetet-lennek tartottak. Ez anyagi sikernél azonban sok-kal többre becsülendő a fényes erkölcsi siker, a melyet a mű magyar kiadása aratott. Az ország minden részéből, művészekről és szakemerektől, tan-ügyi tekintélyektől és családapáktól, műbarátoktól, szóval minden körből naponként számos elismerő irat érkezik a kiadóhivatalhoz, amelyek közül a leg-több éles szemmel észreveszi azt a nagy vívmányt, mely az által éretett el, hogy a magyar kiadásba egész sorozat magyar tárgyú kép vétegett be. Az eredeti angol kiadás és az ezt követő francia és né-met kiadások tudomást sem vettek arról, hogy Magyarország is van a világon, de az Egyetértés intézkedése folytán az ezután megjelenendő új ki-adások, így a most folyó lengyel kiadásban is vala-mint a netán ezután rendezendő új angol, francia és német kiadásokban a magyar képek szintén helyet fognak találni. A regényírás nagymestere: Jókai Mór a következő levelet írta a „Röptében a nagyvilág körül“ című diszműről: „Tisztelt uram! Az ön al-tal kiadott „Röptében a nagyvilág körül“ című disz-művét régóta ismerem s a művészeti kivittet a ké-pekben dicsőrendőnek találok. A magyar kiadásban kipótolva látom a hiányt, mely szerint Magyarországr-ól nem vétegett tudomás: a hazai képek is kitű-nőek. Ajánlanám Önnek Erdélyben a Detonáta ba-zalthegy fölvetelét, ami egyike a legimpozánsabb természeti alkotásoknak [Abrudbánya mellett]. Kö-szönöm a megtszítelő küldeményt s maradok igaz tisztelője dr. Jókai Mór s. k. Budapest, 1895. auguszt-us 3-án.“ Ez a füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 krért rendelhető meg az Egyetértés kiadóhivata-lában Budapesten, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre (16 füzet) 5 frt 60 krral; 8 füzetre 2 frt 80 krral; 4 füzetre 1 frt 40 krral.

A „Magyar Lányok“ 36 számában, mely ma jelent meg, az érdekes és szépen illusztrált kési-munka rovat, valamint az „Egynapi gazdálkodás“ című cikk mutatják, hogy a szerkesztőség a kellemős és szórakoztató mellett a hasznos is kiváló figyel-mében részesíti. Szépirodalmi közlemények Kövér Irma, Tábori Róbertné, Barta Irén, Kemechey Jenő és Sas Ede tollából jelentek meg, azonkívül nagyon változatos a „Különféle“-rovat is. A „Magyar Lá-nyok“ előfizetési ára évnegyedre 1 frt 50 kr. és a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. sz.) kívánatra bárki-nek ingyen küld mutatványszámot.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV

Felolós szerkesztő
PLEININGER FERENC.

TAIZS JÓZSEF
kiadó

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsénk ezennel a n. é. közönség tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó 10-én az összes hivatalos helyiségünket és

szénelárusító hivatalunkat

Mária-utcza 9. számú saját házunkba helyezük át.
Pécsett, 1895. augusztus 31-én.

Az első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság
bánya-igazgatósága
PÉCSETT.

ISKOLAKÖNYVEK.

A főgymnasium, főreáliskola, kereskedelmi, polgári leány és az összes elemi iskolák számára

eredeti bolti áron

valamint papir-, író- és rajzszerkek a legjutányosabb áron kaphatók

Engel Lajos utóda

könyv-, és papirkereskedésében Pécsett, Király-utcza 4. sz. az „Aranyhajó” szállodával szemben.

Iskolakönyvek darabonként 20 krért kötnek be.

Minden tanuló ki szükségletét nálam szerzi be egy csinos ajándékot kap.